

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет „Львівська політехніка”
Відділ пожежної безпеки та цивільного захисту

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора
НУ „Львівська політехніка”
від „08” січня 2026 року
№ 3-1-10

ІНСТРУКЦІЯ № 20
ПРО ЗАХОДИ ТЕХНОГЕННОЇ ТА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ДЛЯ ПРИМІЩЕНЬ КОТЕЛЕНЬ (ТЕПЛОВИХ ПУНКТІВ)
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ “ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА”

І Н С Т Р У К Ц І Я №20
ПРО ЗАХОДИ ТЕХНОГЕННОЇ ТА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ДЛЯ ПРИМІЩЕНЬ КОТЕЛЕНЬ (ТЕПЛОВИХ ПУНКТИВ)
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ “ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА”

1. Галузь застосування

Ця інструкція поширюється на приміщення котелень (теплових пунктів) університету і встановлює основні вимоги до забезпечення техногенної та пожежної безпеки.

Інструкція є обов'язковою для вивчення і виконання відповідальною особою за пожежну безпеку та цивільний захист та усіма працівниками.

Посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично один раз на три роки повинні проходити навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки.

2. Вимоги пожежної безпеки.

2.1. Вимоги пожежної безпеки до утримання будівель, споруд, приміщень котелень (теплових пунктів).

Ректор університету зобов'язаний своїм наказом призначити осіб, відповідальних за експлуатацію та технічний стан опалювальних установок.

Котли центрального опалення навчального закладу повинні розміщуватися у відокремлених негорючих приміщеннях, які мають самостійний вихід.

Будівлі, споруди, приміщення мають бути забезпечені відповідними знаками безпеки згідно з ДСТУ EN ISO 7010:2019

Приміщення котелень (теплових пунктів) за пожежною небезпекою відповідно до ДБН В.2.5-77:214 «Котельні» належать до категорії "Г", умови середовища відповідно до ПУЕ «НОМАЛЬНІ»

Усі приміщення котелень (теплових пунктів) повинні своєчасно очищатися від горючого сміття, відходів і постійно утримуватись у чистоті.

Розміщення у приміщеннях обладнання слід здійснювати таким чином, щоб забезпечувався вільний евакуаційний прохід до дверей виходу з приміщення. Навпроти дверного отвору має залишатися прохід шириною, яка дорівнює ширині дверей, але не менш 1 м.

Евакуаційні шляхи (проходи, коридори, тощо) і виходи повинні постійно утримуватися вільними, нічим не захащуватися.

Приміщення котелень (теплових пунктів) повинні бути забезпечені необхідною кількістю вогнегасників згідно з вимогами загальнодержавних Правил пожежної безпеки в Україні, їх слід встановлювати в легкодоступних та помітних місцях (коридорах, біля входів або виходів з приміщень) таким чином, щоб вони не заважали під час евакуації і була можливість читання маркувальних написів на корпусі.

Відстань від можливого осередку пожежі (найбільш віддаленого місця у приміщенні) до місця розташування вогнегасника не повинна перевищувати 20 м. Місця знаходження вогнегасників слід позначати вказівними знаками згідно з чинними державними стандартами.

Заряджання та перезаряджання вогнегасників має виконуватися відповідно до інструкції з їх експлуатації. Перезарядженню підлягають також вогнегасники із зірваними пломбами.

Усі працівники котелень (теплових пунктів) повинні вміти користуватися вогнегасниками.

Зберігання матеріалів навалом та впритул до приладів і труб опалення не дозволяється.

Перед початком опалювального сезону опалювальні пристрої, теплові мережі, які розташовані у приміщеннях котелень (теплових пунктів) мають бути перевірені й відремонтовані. Несправні опалювальні пристрої не повинні допускатися до експлуатації. Результати перевірок фіксуються у спеціальному журналі із зазначенням дати, особи, яка здійснювала перевірку, та її підпису.

За устаткуванням має бути організовано постійний та періодичний контроль (діагностування) його технічного стану.

Повітронагрівальні й опалювальні прилади повинні розміщуватися так, щоб до них був забезпечений вільний доступ для огляду й очищення.

Гарячі поверхні теплових мереж, розташованих у приміщеннях, у яких вони можуть створити небезпеку спалахування газів, парів, аерозолів або пилу, треба ізолювати таким чином, щоб температура на поверхні теплоізольованої конструкції була не менше ніж на 20% нижче температури самоспалахування речовин.

Не допускається експлуатація теплових мереж з просоченою легкозаймистими, горючими або вибухонебезпечними речовинами теплоізоляцією.

Не дозволяється користуватися для опалення приміщень електронагрівальними приладами, електрокамінами тощо.

2.2. Заходи пожежної безпеки під час експлуатації установок, які працюють на газовому паливі.

Приміщення, де перебувають в обігу вибухопожежонебезпечні речовини і матеріали, повинно бути оснащене автоматичними засобами контролю параметрів, значення яких визначають вибухопожежонебезпечність процесу, сигналізацією граничних значень і системами блокувань, які перешкоджають виникненню аварійних ситуацій.

Профілактичний огляд, планово-попереджувальний та капітальний ремонт технологічного обладнання повинні здійснюватися в терміни, встановлені відповідними графіками, з урахуванням виконання заходів щодо забезпечення вибухопожежобезпеки, передбачених проектом, технологічним регламентом, технічними умовами.

2.3. Під час експлуатації установок, які працюють на газовому паливі, необхідно дотримуватися наступних правил:

- у теплогенеруючих установках повинні бути встановлені стандартні пальники, що мають заводський паспорт;
- пальники повинні стало працювати без відриву полум'я та проскакування його всередину пальника в межах необхідного регулювання теплового навантаження агрегату;
- вентиляція приміщення з теплогенеруючими установками повинна забезпечувати триразовий повітрообмін.

2.4. У приміщенні котелень (теплових пунктів) навчального закладу забороняється:

- виконувати роботи, які не пов'язані з експлуатацією котельних установок;
- допускати до роботи в котельнях і доручати нагляд за котлами стороннім особам, а також особам, які не пройшли спеціальної підготовки або перебувають в нетверезому стані;

- допускати підтікання рідкого палива або витікання газу в місцях з'єднання трубопроводів і форсунок;
- застосовувати для розпалювання печей легкозаймисті та горючі рідини (бензин, гас, мастила тощо);
- подавати паливо при згаслих форсунках або газових пальниках;
- працювати з несправними приладами контролю і автоматики;
- розпалювати котельні установки без попереднього їх продування повітрям;
- сушити будь-які матеріали, що можуть горіти, на котлах та паротрубопроводах;
- закривати горючими матеріалами жалюзі повітряного опалення;
- залишати без нагляду котли, що перебувають у роботі;
- зберігати запаси твердого палива, що перевищують добову потребу;
- користуватися витратними баками, які не мають пристроїв для видалення палива до аварійної ємності (безпечне місце) у разі пожежі;
- зберігати легкозаймисті та інші горючі рідини та матеріали.

2.5. Правила утримання технічних засобів протипожежного захисту

Вбудовані котельні та приміщення теплових пунктів повинні оснащуватися установками пожежної сигналізації (УПС) та автоматичними установками пожежогасіння (АУП) відповідно до вимог чинних нормативних документів.

Усі установки мають бути справними, утримуватися в працездатному стані і мати сертифікат відповідності.

Для утримання в працездатному стані УПС та АУП необхідно забезпечувати такі заходи:

- технічне обслуговування з метою збереження показників безвідмовної роботи на період терміну служби;
- матеріально-технічне (ресурсне) забезпечення з метою безвідмовного виконання функціонального призначення в усіх режимах експлуатації, підтримання і своєчасне відновлення працездатності;
- опрацювання необхідної експлуатаційної документації для обслуговуючого й чергового персоналу.

Організації, які здійснюють технічне обслуговування, монтаж та налагодження установок, повинні мати ліцензію на право виконання цих робіт.

Приміщення повинні бути обладнані системами протидимного захисту, технічними засобами оповіщення про пожежу та засобами зв'язку відповідно до вимог будівельних норм.

2.6. Порядок огляду, приведення в пожежобезпечний стан і закриття приміщень, після закінчення опалювального сезону.

Після закінчення опалювального сезону оператори котедень (теплових пунктів) повинні навести порядок на робочому місці, зачинити вікна та вимкнути електроживлення приладів і обладнання.

Відповідальний за пожежну безпеку та цивільний захист у приміщеннях котелень (теплових пунктів) після закінчення опалювального сезону повинен оглянути їх, переконатися у відсутності порушень, що можуть призвести до пожежі, перевірити відключення електроприладів, обладнання, освітлення.

3. Обов'язки та дії працівників у разі пожежі

3.1. У разі виявлення ознак пожежі оператор котельні, який їх помітив, повинен:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – 101 (112). При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- взяти заходів щодо евакуації людей та матеріальних цінностей,
- взяти заходів до взяти заходів гасіння пожежі з використанням наявних вогнегасників та інших засобів пожежогасіння.
- повідомити диспетчера університету за номером телефону 258-20-09, вн. 72-009

3.2. Керівник або відповідальна особа, яка прибула на пожежу, повинні:

- перевірити, чи викликано пожежно-рятувальну службу;
- вимкнути у разі необхідності струмоприймачі та вентиляцію;
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх працівників, які не беруть участь у ліквідації пожежі;
- перевірити чи повідомлено диспетчера університету;
- перевірити здійснення оповіщення людей про пожежу;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, надати їм допомогу у її локалізації та ліквідації.
- після прибуття на пожежу пожежно-рятувальних підрозділів повинен бути забезпечений безперешкодний доступ їх до місця, де виникла пожежа.

Телефони:

Відділ ПБ та ЦЗ –
Начальник відділу –
Диспетчер університету –
Чергові електрик, сантехнік –

258-25-32 (вн.72-532)
258-22-01 (вн.72-201)
258-20-09 (вн.72-009)
258-24-29 (вн.72-429)

Інструкцію розробив:

Начальник ВПБ та ЦЗ
НУ „Львівська політехніка”

Ярослав КОМАРНИЦЬКИЙ

Погоджено:

Заступник начальника Головного управління –
начальник управління ЦЗ та превентивної діяльності
ГУ ДСНС України у Львівській області

Любомир ПАСТЧНИК

"02" січня 2026 року.